

»Att kronan borde föda befolkningen i norden» eller åtminstone i den aflägsnaste delen deraf, tror jag mig icke någonsin bestämdt hafva påstått; sannt är, att jag begärt brödföda understöd för Kuolajärvi och Kolari, men om någon derborta skulle dö i svält, hvem skulle väl få ansvara för saken och ett lån är ännu icke en skänk, isynnerhet om detsamma till fulla värdet återbetalas, hvilket jag äfven sjelf föreslagit ehuru Senaten med några mark brukat nedsätta priserna, såsom ännu alldeles nyligen skett.

10 Det är i allmänhet icke den yttersta norden, som för statsverket i svåra år medför de största utgifterna; tvertom är befolkningen derstädes ytterst gles, alltså munnarne som måste födas få; befolkningen är i sina behof mycket tarflig och har skogsbruket, fisket och ladugårdsskötseln att tillgripa, när skörden slår fel, slutligen äro människorna der mera omtänksamma och upptaga icke lån med samma lättsinne, som längre söderut. Ut i ett föregående bref yttrar Herr Senatorn att folkets håg för ödemarksfriheten är civilisationens fiende, men det finnes *redan* folk uti ödemarken och om det kommer flera till, så förlorar den småningen sin egenskap af sådan. Om vi hafva brist på arbetare i södra Finland, så kommer sig detta, tror jag, förnämligast af brist på

20 Kapitaler – der dessa sednare engång, genom sparsamhet och flit, kommit till stånd, der brukar ju befolkningens tillväxt icke länge låta vänta på sig.

Med hela styrkan af en fast öfvertygelse, instämmer jag uti Herr Senatorns yrkande på nödvändigheten af en högre upplysning, så väl hos de s. k. bildade i landet (åtminstone här i Österbotten), som och isynnerhet hos allmogen. Man kan verkligen icke nog göra för den saken. Såvidt i min ringa förmåga stått, har jag försökt bana väg för högre folkskolors inrättande i en framtid i åtminstone de bästa socknarne i länet: i Kemi, Limingo, Kalajoki och nu sednast i Salo;

30 hushållsgillen, mossodlingskomiteer organiseras hvar och när det är möjligt – jordbruksskolornas antal borde förökas och ladugårdsskötseln befrämjas, icke allenast genom stora mejerier, men genom metoder som lämpa sig för små bondehushåll – men mitt bref blir efter vanligheten långt och Herr Senatorns tålmod torde länge redan vara slut, hvarföre jag har åran teckna mig med utmärktaste högaktning och uppriktig tillgifvenhet

Högädle Herr Senatorns
Ödmjukaste tjänare
G. Alfthan

40 Brahestad den 23 Febr. 1865

P. S. På en stämman med fiskeribolagsdelegarne i Kemielfs laxfiske, den 7 Februari, som jag hade nöjet bivista, gick den viktiga motionen om totalt afskaffande af det förderfliga höstfisket, med stor majorité igenom – 60 år hafva behöfvats, för att åt denna viktiga åtgärd förskaffa flertalets röster – de goda idéerna segra ändå till slut!

50 **423** A. ARMFELT – J. V. SNELLMAN 25.II 1865
HUB, JVS handskriftssamling

Högädle Herr Senator och Riddare!

Wid det jag nyligen haft Nåden hos Hans Kejsrerliga Majestät föredra-

ga Ekonomie Departementets uti Kejslerliga Senaten för Finland underdåniga skrifvelse af den 18. nästvikne Januari, angående inlösen för finska Kronans räkning af åtskilliga afskedade Gardeskaptener P. Kotschubej och dess hustru tillhöriga frälselägenheter i Kronoborgs socken, har Hans Kejslerliga Majestät täckts Senatens framställning i ärendet till alla delar bifalla samt derjemte tillåtit att, i enlighet med Gardeskaptener Kotschubejs härstädes särskildt gjorda uttryckliga förbehåll, hela köpsumman för berörde lägenheter må med tvåhundra trettioåtusen mark före den 15/27. nästinstundande April på en gång utbetalas, så framt erforderliga medel dertill finnas hos finska statsverket att tillgå. 10

Jemte det jag får äran om detta Nådiga beslut, hvilket inom kort kommer att Senaten i vanlig ordning meddelas, härigenom underrätta Herr Senatorn, anser jag mig tillika böra tillkännagifva att Hans Kejslerliga Majestät vid ärendets föredragning behagade till mig yttra att det skulle skänka Hans Majestät en sann tillfredsställelse om statsverkets tillgångar medgåfve fullgörandet af de utaf Gardeskaptener Kotschubej i anförd måtto betingade vilkor och ifrågavarande angelägenhet sålunda blefve afgjord på öfverenskommelsens väg. 20

Med fullkomligaste högaktning har jag äran teckna
Högädle Herr Senatorn och Riddarens

Ödmjukaste tjenare
Alex. Armfelt.

S:t Petersburg den 13/25 Februari 1865.

424 YTTTRANDE VID EKONOMIEDEPARTEMEN- TET 2.III 1865

RA, Senatens arkiv

... yttrades af Senatorn Snellman sådan skiljaktighet – att Senatorn på grund af förekomna särskilda skäl var ense derom, att inlösen af ifrågavarande lägenheter för Kronans räkning borde ske, ehuru betalning på en gång af den därför fordrade köpeskillingen under nuvarande förhållanden blefve för statsverket betungande, hvaremot Senatorn, enär afsigten med säljarenes först numera, sedan köpets afslutande blifvit af Senaten tillstyrkt, väckta anspråk på, erhållande af köpeskillingen i finskt mynt tydligen vore, att genom inträffande myntreform för omförmälde gods bekomma ett högre pris än de från början och ännu i Januari månad detta år sig betingat, samt då Styrelsen genom beviljandet af denna fordran skulle bidra till att försvåra Bankens öppnande för silfverutvexling, icke ansåg sig böra tillstyrka en sådan åtgärd, isynnerhet som enligt Senatorns tanke ordalydelsen i Statssekretariatets ofvanintagne bref icke uttryckligen berättigade Senaten att låta köpeskillingen i finskt mynt utbetalas; och ville Senatorn därför för sin del jemte anmälan om sagde förhållanden till Hans Kejslerliga Majestäts Eget höga afgörande underdånigst öfverlemnna, i, hvilket myntslag omförmälte köpeskillning borde erläggas. 40 50